

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

СЕКЦІЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

УДК 372.241.2:159.922.7

*О.М. Тур, д.пед.н., професорка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ-МАГІСТРАНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

Сучасний світ, позначений швидкими змінами, глобалізацією та несподіваними викликами, ставить перед освітою нові завдання [1, с.187]. Особливо гостро ці виклики відчуваються в дошкільній освіті, де закладаються основи особистості дитини. Майбутні педагоги дошкільного віку мають бути не лише знавцями теорії, а й володіти високим рівнем комунікативних навичок. Адже саме ефективна комунікація є запорукою успішної взаємодії з дітьми, батьками та колегами.

Останні роки ознаменувалися низкою надзвичайних подій, зокрема, пандемією COVID-19 та повномасштабною війною в Україні. Ці події суттєво вплинули на всі сфери життя, в тому числі й на освітній процес [2, с.115]. Дистанційне навчання, обмеження соціальних контактів, постійний стрес – усе це створює додаткові перешкоди для розвитку комунікативних навичок у майбутніх педагогів. Тому вивчення особливостей формування комунікативних навичок студентів дошкільної освіти в умовах сучасних викликів є надзвичайно актуальним.

До основних особливостей формування комунікативних навичок студентів дошкільної освіти варто віднести такі:

1) *дистанційне навчання* – пандемія COVID-19 прискорила перехід до онлайн-формату навчання, що створює певні труднощі для розвитку невербальних компонентів комунікації, таких як міміка, жести, інтонація. Однак, разом із тим, дистанційне навчання сприяє розвитку навичок письмової комунікації та використання різних цифрових інструментів;

2) *психологічний стан* – війна, пандемія та інші стресові події викликають у людей різні емоційні реакції, у тому числі тривогу, депресію, відчуття безпорадності, що може негативно вплинути на мотивацію студентів до навчання та їхню здатність ефективно спілкуватися;

3) *соціальна ізоляція* – обмеження соціальних контактів, пов'язані з карантинном та іншими обмеженнями, можуть призвести до погіршення

навичок міжособистісної комунікації. Студентам може бути важко адаптуватися до реального спілкування після тривалої ізоляції;

4) *невизначеність майбутнього* – постійні зміни та нестабільність у суспільстві можуть викликати у студентів відчуття тривоги за своє майбутнє, це може вплинути на їхню здатність зосередитися на навчанні та розвитку комунікативних навичок;

5) *посилення ролі емпатії та підтримки* – в умовах кризи особливо важливо розвивати в майбутніх педагогів дошкільця такі якості, як емпатія, співчуття, вміння підтримувати інших, адже це дозволить їм надавати необхідну психологічну допомогу дітям та їхнім батькам.

З огляду на ці складні реалії, постає гостре питання: як забезпечити ефективний розвиток комунікативних навичок у майбутніх педагогів дошкільньої освіти? Щоб подолати ці перешкоди та підготувати фахівців, які зможуть ефективно працювати в сучасному динамічному світі, необхідно розробити комплекс заходів, спрямованих на:

1) *інтеграцію онлайн та офлайн навчання* – комбінування різних форматів навчання дозволить студентам розвивати як вербальні, так і невербальні комунікативні навички;

2) *психологічну підтримку* – важливо надавати студентам психологічну допомогу, щоб сприяти подоланню стресів та тривоги;

3) *розвиток навичок саморегуляції* – навчання студентів ефективним стратегіям саморегуляції допоможе їм зберігати спокій та впевненість у складних ситуаціях;

4) *тренінги з комунікації* – проведення тренінгів, спрямованих на розвиток різних аспектів комунікації, таких як активне слухання, ведення дискусії, надання зворотного зв'язку;

5) *створення підтримувального навчального середовища* – створення атмосфери довіри та взаєморозуміння в навчальній групі сприяє розвитку комунікативних навичок.

Розуміння особливостей формування комунікативних навичок студентів дошкільньої освіти в сучасних умовах дозволить розробити ефективні стратегії їх підготовки, які допоможуть їм стати успішними педагогами та сприятимуть гармонійному розвитку дітей.

Література:

1. Стеценко Н.М. *Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця* // Педагогічний альманах: зб. наук. праць. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. Випуск 29. С. 185–191

2. Шарапова О. *Мовно-комунікативна компетентність як базис самореалізації сучасного вчителя* // Молодь і ринок №9 (195), 2021. С.114–117.